

DIREKTORIAUS 2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

ŠALČININKAI
2019 m.

TURINYS

1. BENDROJI DALIS.....	3
2. ĮSTAIGOS DARBUOTOJAI.....	3
3. DOKUMENTŲ VALDYMAS IR VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	4
4. PRIVALOMASIS SVEIKATOS MOKYMAS.....	4
5. FINANSAVIMAS IR JO ŠALTINIAI.....	4
6. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS STIPRINIMAS.....	5
7. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA.....	7
8. BENDRADARBIAVIMAS.....	9
9. NEIGIAMAI VEIKSNIAI BIURO VEIKLOJE.....	9

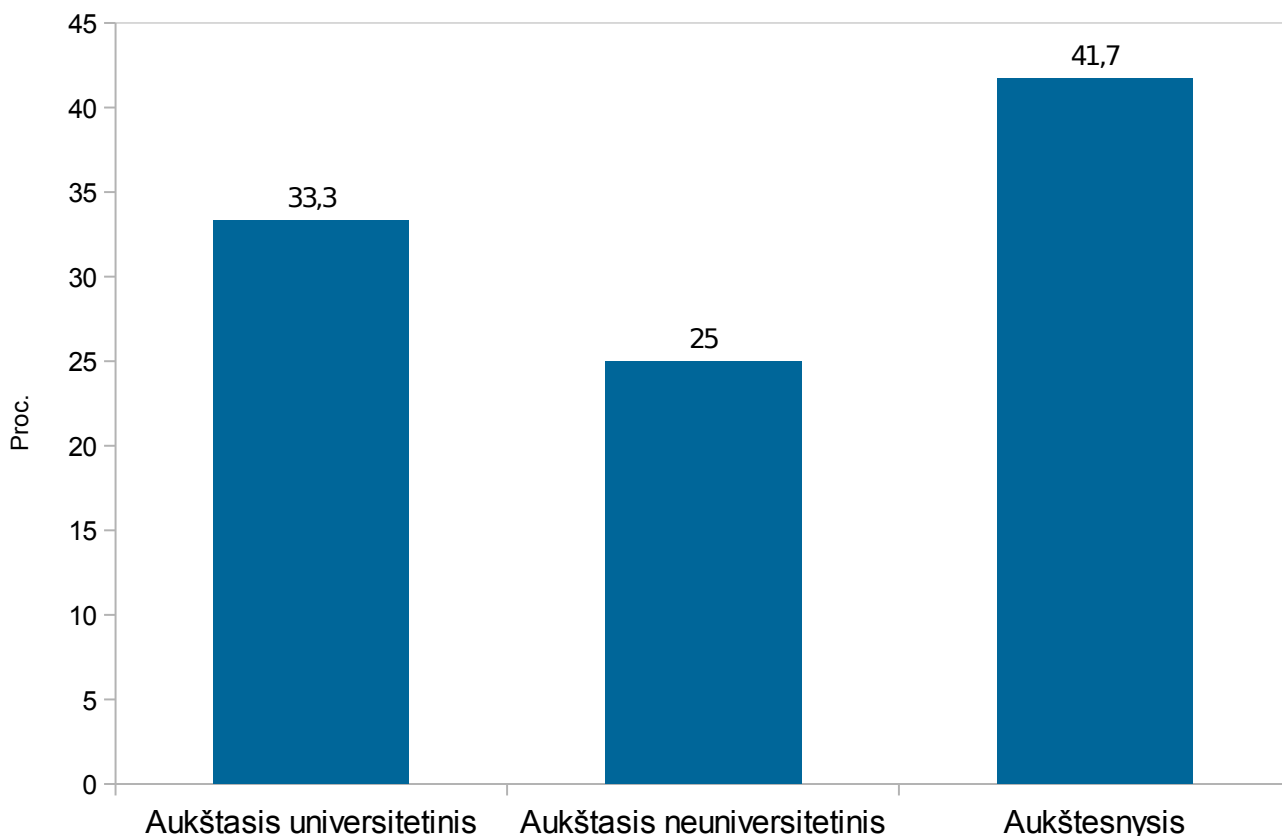
ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORĖS 2018 M. VEIKLOS ATASKAITA

1. BENDROJI DALIS

Šalčininkų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau Biuras) yra savivaldybės biudžetinė įstaiga. Biuro veiklos tikslas – rūpintis Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

2. ĮSTAIGOS DARBUOTOJAI

Biure 2018 m. dirbo 12 darbuotojų (2 administracijos darbuotojai ir 10 visuomenės sveikatos specialistų). Iš viso užimta 10 etatų: 6.5 etato – ugdymo įstaigose ir 3.5 etatai – biure. Dauguma darbuotojų turi aukštesnįjį išsilavinimą (žr. 1 pav.). Vidutinis darbuotojų amžius – 40 metų.

1 pav. Darbuotojų išsilavinimas 2018 m. (proc.).

3. DOKUMENTŲ VALDYMAS IR VIEŠIEJI PIRKIMAI

Biure už dokumentų rengimą ir tvarkymą, personalo valdymą atsakingi Biuro direktorius ir vyr. buhalteris. 2018 metais Biure iš viso apskaityti 178 dokumentai. Iš jų: užregistruotų gautų dokumentų - 99, parengtų siunčiamųjų dokumentų – 79.

Viešieji pirkimai vykdyti vadovaujantis aktualiomis teisės aktų redakcijomis, reglamentuojančiomis viešuosius pirkimus. 2018 m. įvykdyti 99 mažos vertės pirkimai.

4. PRIVALOMASIS SVEIKATOS MOKYMAS

2018 m. išduotas 251 privalomojo sveikatos mokymo pažymėjimas. Iš jų: pirmosios pagalbos mokymai – 136 pažymėjimai, higienos įgūdžių mokymai – 110 pažymėjimų, mokymai apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai – 5. Papildomai parengtos 6 mokymų programos. Iš viso Biure parengta 16 mokymų programų.

5. FINANSAVIMAS IR JO ŠALTINIAI

2018 m. Biuro biudžetą sudarė 160,8 tūkst. Eur lėšų, kurias sudarė Valstybės biudžeto lėšos, Savivaldybės biudžeto lėšos ir specialiosios lėšos, gautos už privalomuosius mokymus (žr. 1 lent.). Iš Savivaldybės biudžeto lėšų panaudota 15,2 tūkst. Eur: Šalčininkų rajono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2017-2018 metų programos vykdymui, renginio „Sveikatą stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą“ organizavimui bei transporto išlaikymui. 2018 m. įsiskolinimų Biuras neturėjo.

1 lentelė. Finansavimo šaltiniai ir lėšų paskirtis.

Eil. nr.	Finansiniai šaltiniai ir lėšų paskirtis	2018 m. (tūkst.Eur)
1.	Valstybės biudžeto lėšos (2+5)	144,2
2.	Mokinių sveikatos priežiūrai (3+4)	96,6
3.	Darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui	86,7
4.	Prekių ir paslaugų naudojimui	9,9
5.	Visuomenės sveikatos stiprinimui ir stebėsenai (6+7)	47,6
6.	Darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui	37,0
7.	Prekių ir paslaugų naudojimui	10,6
8.	Savivaldybės biudžeto lėšos (9+10+11)	15,2
9.	Šalčininkų rajono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2017-2018 metų programos vykdymui	14,5
10.	Renginio „Sveikatą stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą“ organizavimui	0,1
11.	Transporto išlaikymui	0,6
12.	Specialiosios lėšos (pajamos už paslaugas)	1,4

6. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS STIPRINIMAS

Šalčininkų rajono savivaldybės ugdymo įstaigose nuolat vykdoma koordinuota sveikata stiprinanti veikla į kurią įtraukiami ne tik vaikai ir mokiniai, bet ir jų tėvai, ugdymo įstaigos bendruomenė. Veiklos tikslas – didinti ugdymo įstaigų bendruomenių susidomėjimą sveikatos išsaugojimo galimybėmis bei didinti jų motyvaciją siekiant sveikatai palankaus gyvenimo būdo.

Veiklos aprašymas
1. Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir sveikatos stiprinimas
<p>1.1. Profilaktiniai patikrinimai dėl pedikuliozės ugdymo įstaigose vyko reguliariai. Atlikti 9792 patikrinimai. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai vedė asmens ir rankų higienos pamokas „Švarios rankytės“, „Apie utėlių gyvenimą“. Reguliariai ir atsakingai vykdydami pedikuliozės prevenciją, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai užkerta kelią epideminėms situacijoms ugdymo įstaigose. Sveikatos specialistai nuolat akcentuoja, kad užkrečiamųjų ligų būtų galima išvengti, jeigu visuomenėje būtų geresni asmeninės rankų higienos įgūdžiai. Iš viso įvyko organizuoti 208 užsiėmimai, kuriuose sudalyvavo 4107 vaikai.</p> <p>1.2. Taip pat vyko užsiėmimai bendraisiais sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimais. Buvo diskutuojama sveikos gyvensenos, grūdinimosi, miego svarbos temomis, vykdytos kuprinių svėrimo akcijos. Iš viso pravesta 174 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 3409 vaikai.</p> <p>1.3. Bendradarbiaujant su VšĮ „Dievo gailėstingumo bendruomenė“ birželio – liepos mėn. organizuotos sveikatos dienos 2 – ose vaikų stovyklose, skirtose socialinės rizikos šeimų vaikams. Šių stovyklų metu buvo organizuojamos „Sveikatos dienos“, kurių metu vyko užsiėmimai fiziniam aktyvumui, sveikai mitybai skatinti, burnos ir asmens higienai ugdyti, psichinei sveikatai gerinti. Sudalyvavo 89 vaikai.</p> <p>1.4. Balandžio mėn. įvyko 2 renginiai „Sveikata stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą“ dviems amžiaus grupėms: priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo bei 9-10 klasių vaikams. Renginių metu vyko komandų prisistatymai, sveikatos viktorina, sveikatai palankaus maisto gaminimas ir degustacija. Bendradarbiaujant su Valstybės sienos apsaugos tarnyba buvo organizuotas bendras protmūšis, kurį sudarė klausimai iš sveikatos ir valstybės sienos apsaugos veiklos sričių.</p> <p>1.5. Išleista 1000 vnt. rankų higienos plakatų.</p>
2. Dantų ėduonies profilaktika
<p>2.1. 2017 m. visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos duomenimis tik 16,6 % rajono vaikų pasinaudojo nemokama vaikų dantų dengimo silantais programa, todėl specialistai nuolat vykdo informacijos sklaidą dėl šios programos. Vaikai aktyviai mokomi burnos higienos įgūdžių. Iš viso įvyko 157 pamokos „Sveiki dantukai“, kuriose sudalyvavo 2654 vaikai.</p>

3. Fizinio aktyvumo skatinimas
3.1. Specialistai vedė laikysenos gerinimo, plokščiapėdystės profilaktikos užsiėmimus, informavo apie fizinio aktyvumo svarbą. Iš viso organizuota 104 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 2529 vaikai.
4. Psichikos sveikatos stiprinimas
4.1. Kasmet vis daugiau dėmesio skiriama psichikos sveikatai. Patyčių prevencijos tema organizuoti užsiėmimai „Pažink savo emocijas“, meno terapiniai užsiėmimai „Piešimas smėliu“, filmo peržiūros donorystei skatinti. Iš viso įvyko 68 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 1727 vaikai.
4.2. Tradiciškai spalio mėnesį minint Europos depresijos dieną buvo organizuotas renginys „Spalvotas bėgimas“. Dalyvavo komandos iš viso rajono mokyklų. Sulaukėme 82 dalyvių.
4.3 Išleista 1500 vnt. piešinių, skirtų piešimui su smėliu.
5. Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija bei aplinkos sveikatos gerinimas
5.1. Tradiciškai gegužės mėn. vyko akcija „Pūsk balionus, o ne dūmus“, minėta Pasaulinė diena be tabako, o lapkričio mėn. tarptautinė nerūkymo diena, akcentavusios vaikams ir jaunimui rūkymo daromą žalą. Vyko CO dujų matavimo akcija „Aš žinau“ naudojant specialų vizualiai motyvuojantį prietaisą, užsiėmimai apie elektroninės cigaretės, naujas psichoaktyvias medžiagas. Iš viso organizuota 129 renginiai, kuriuose sudalyvavo 2908 vaikai.
5.2. Sausio mėn. lektorius Artūras Šiukšta vedė užsiėmimus žalingų įpročių vartojimo prevencijos tema beveik visose rajono bendrojo lavinimo ugdymo įstaigose. Įvyko 12 pamokų, dalyvavo 634 mokiniai.
6. Sveikos mitybos skatinimas
6.1. Specialistai vedė užsiėmimus, kurių metu vaikai buvo supažindinami su sveikos mitybos pagrindais, minėta Europos sveikos mitybos diena, vyko praktiniai užsiėmimai, kaip pasigaminti sveikus užkandžius. Pasikeitus maitinimo organizavimo tvarkos aprašui mokyklose skaityti pranešimai tėvams. Iš viso įvyko 215 užsiėmimų, kuriuose sudalyvavo 5000 dalyvių.
7. Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika
7.1. Organizuoti teoriniai ir praktiniai pirmosios pagalbos mokymai vaikams ir jaunimui. Iš viso praveisti 166 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 3030 mokinių.
8. Lytiškai plintančių ligų profilaktika
8.1. Ugdymo įstaigose vyko lytiškumo ugdymo užsiėmimai, mokiniams buvo aiškinama apie lytiškai plintančias ligas, apsaugos priemonės bei atsakingą šeimos planavimą, taip pat vyko renginiai AIDS dienai paminėti. Įvyko 118 užsiėmimų, dalyvavo 1818 mokinių.
8.2. Kovo – balandžio mėn. lektorius, vyrų klubo įkūrėjas Donatas Kantakevičius skaitė paskaitas berniukams lytinio auklėjimo, atsakomybės bei vyriškumo tema. Įvyko 27 pamokos, dalyvavo 327 berniukai.

7. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, tvarkyti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą charakterizuojančius rodiklius, kad remiantis išsamia informacija apie savivaldybės bendruomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius, būtų galima planuoti ir įgyvendinti visuomenės sveikatos stiprinimą savivaldybėje.

Veiklos aprašymas
1. Fizinio aktyvumo skatinimas
1.1. Sausio – balandžio mėnesiais vyko įvairaus pobūdžio sveikatinimo mankštos. Iš viso įvyko 70 užsiėmimų, kuriuose sudalyvavo 686 dalyviai.
2. Dantų ėduonies profilaktika
2.1. Gruodžio mėn. Jašiūnų M. Balinskio dvare įvyko išvažiuojamasis odontologų rūmų posėdis, kurio metu pristatytas pranešimas „Šalčininkų rajono vaikų burnos sveikata. Iššūkiei vertinant ir analizuojant II-ą sveikatos pažymėjimo dalį. Visuomenės sveikatos veikla stiprinant vaikų burnos sveikatą.“
3. Mirtingumo keliuose mažinimas ir traumų profilaktika
3.1. Balandžio mėn. minėdami saugaus eismo dieną bendradarbiaujant su Vilniaus apskrities VPK Šalčininkų RPK ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba vyko akcija „Vairuoju blaivus, ne myliu jus“. Akcija vyko Jašiūnuose, Turgeliuose bei pasienio ruože. Lapkričio mėn. kartu su Vilniaus apskrities VPK Šalčininkų rajono PK bendruomenės pareigūnais bei jaunaisiais policijos rėmėjais akcentavome eismo dalyviams, kodėl tamsiuoju paros metu svarbu dėvėti atšvaitus ar kitas šviesą atspindinčias priemones.
4. Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija bei aplinkos sveikatos gerinimas
4.1. Balandžio mėn. Šalčininkų J. Sniadeckio gimnazijoje skaitytas pranešimas tema: „Narkotinės ir psichotropinės medžiagos. Kaip atpažinti?“. Dalyvavo 36 mokytojai.
4.2. Sausio mėn. lektorius Artūras Šiukšta vedė užsiėmimus tėvams ir mokytojams „Kaip bendrauti su vaiku, kad užsiaugintum sau paguodą“ ir „Žalingų įpročių prevencija mokytojo veikloje“. Įvyko 7 paskaitos, dalyvavo 232 mokytojai bei tėvai.
4.3. Tribonių pasienio užkardoje įvyko 3 užsiėmimai žalingų įpročių tema. Mokymuose sudalyvavo 126 pasieniečiai.
5. Širdies kraujagyslių ligų, nutukimo ir diabeto profilaktika
5.1. Akcija - „Sveikata pas Jus“ vyko Poškonių Gintaro Žagunio pasienio užkardoje, Turgeliuose „Žolinės“, Šalčininkuose „Derliaus šventė“, „Jaunimo vasara“, bei Šalčininkėliuose „Atsisveikinimas su vasara“ švenčių metu. Akcijos metu visuomenės sveikatos specialistai suteikė žinių įvairiais sveikatos klausimais bei kvietė išbandyti savo jėgas teikiant pirmąją pagalbą, dalyviai buvo kviečiami atlikti kūno masės analizę, pamatuoti CO kiekį iškvepiamame ore. Visi

užsukę turėjo progą patikrinti savo žinias sveikatos viktorinoje. Akcijoje sudalyvavo 149 žmonės.

5.2. Akcija „Būk sveikas“ buvo vykdoma Šalčininkuose, Gerviškėse, Čiužakampyje, Šalčininkėliuose, Jašiūnuose, Akmenynėje, Poškonyse, Dieveniškėse, Zavišonyse, Turgeliuose. Akcijos metu atlikti bendrojo cholesterolio ir gliukozės kiekio kraujyje tyrimai, kūno masės analizė, teiktos konsultacijos sveikos mitybos ir ligų profilaktikos temomis. 269 dalyviai.

5.3. Organizuoti 6 praktiniai seminarai „Maisto fiesta“ trečio amžiaus universiteto nariams, Butrimonių, Kalesniukų, Versekos ir Turgelių bendruomenėms. Iš viso 166 dalyviai.

6. Visuomenės sveikatos specialistų kvalifikacijos tobulinimas

6.1. Ištisus metus specialistai tobulinasi įvairiose srityse: gerosios patirties sklaidos, gyvensenos tyrimų organizavimo, viešųjų pirkimų, šiaurietiškojo ėjimo, priklausomybių, psichikos sveikatos, burnos sveikatos, vaikų mitybos, tarpžinybinio bendradarbiavimo, onkologijos, ankstyvosios intervencijos, širdies ir kraujagyslių ligų profilaktikos.

7. Visuomenės sveikatos stebėsenos 2015 m. duomenų analizės ir ataskaitos parengimas

7.1. Išanalizuotas 51 unifikuotas rodiklis, atspindintis visuomenės sveikatos būklę Šalčininkų rajono savivaldybėje. Parengta 2017 m. visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita ir remiantis stebėsenos duomenimis numatytos ateinančių metų sveikatos stiprinimo kryptys.

7.2. Vyko suaugusiųjų gyvensenos tyrimas. Apklausta 417 Šalčininkų rajono gyventojų.

8. Ugdymo įstaigų aplinkos ištyrimas dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų

8.1. Vadovaujantis Šalčininkų rajono savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2016-2018 metų programa atliktas Šalčininkų rajono bendrojo ugdymo įstaigų I-IV gimn. kl. moksleivių tyrimas „Narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimas Šalčininkų rajono moksleivių tarpe“. Baltojoje Vokėje konferencijos metu pristatytas pranešimas.

9. Šalčininkų rajono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2017-2018 metų programa

9.1. Užsiėmimai vyko Šalčininkų mieste. Programoje dalyvavo 44 asmenys, iš kurių 5 pilnai pabaigė 6 mėn. mokymus, 8 asmenys baigė nepilną 3 mėn. kursą. Sudaryta moterų grupė. Blaivybės užsiėmimuose dalyvavo 25 žmonės. Pravesti 28 grupiniai užsiėmimai.

Gruodžio mėn. rajono mokyklose vyko paskaitos alkoholio ir rūkymo vartojimo prevencijos tema „Trečias variantas“. Iš viso įvyko 11 paskaitų po 2 ak. val. trukmės. Dalyvavo 184 mokiniai.

9.2. Balandžio mėn. įvyko konferencija „Elgesys, kurio negalima pateisinti. Atsakingi esame visi“, skirta smurto artimoje aplinkoje prevencijai. Sulaukta atstovų iš sveikatos apsaugos ministerijos, prokuratūros, ugdymo įstaigų, probacijos tarnybos, lygių galimybių plėtros centro, Caritas, valstybės sienos apsaugos tarnybos, specializuotos pagalbos centro, policijos bei Šalčininkų savivaldybės. Dalyvių 107.

9.3. Informacija smurto artimoje aplinkoje tema viešinta laikraščiuose „Šalčios žinios“.

10. Projektas „Sveikatos ugdymo priemonių gerinimas Šalčininkų rajone“

10.1. Nuo rugsėjo mėn. Biuras pradėjo projekto „Sveikatos ugdymo priemonių gerinimas Šalčininkų rajone“ įgyvendinimą. Rugsėjo – gruodžio mėn. įvyko 3 psichikos sveikatos gerinimui skirti seminarai, 4 seminarai skirti sveikos mitybos skatinimui, 4 sveikatos palapinės. Visose rajono bendrojo ugdymo įstaigose įvyko 20 pirmosios pagalbos užsiėmimų, 4 ak. val. trukmės. Ypatingo susidomėjimo sulaukė meno terapijos užsiėmimai – per 3 mėn. visame rajone įvyko 200 užsiėmimų. Fizinio aktyvumui skatinti įvyko 9 seminarai bei sudarytos 6 grupės: Dieveniškėse, Jašiūnuose, Šalčininkuose ir Pabarėje. Iš viso projekto veikloje dalyvavo 1081 žmogus.

8. BENDRADARBIAVIMAS

1. Atsižvelgiant į tai, kad visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos iš dalies yra įvairių įstaigų ir organizacijų veiklos dalis, siekiama plėtoti bendradarbiavimą sveikos gyvensenos mokymo ir ugdymo veikloje.

2. 2018 m. sudarytos 3 bendradarbiavimo sutartys su Dieveniškių Adomo Mickevičiaus gimnazija, Šalčininkėlių krašto bendruomenės centru ir psichosocialinės onkologijos asociacija.

3. Biuras nuolat bendradarbiauja su Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru, Higienos institutu, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centru, Vilniaus apygardos probacijos tarnyba, Nacionaliniu kraujo centru, Dievo gailestingumo bendruomene, Šalčininkų rajono ugdymo įstaigomis, Šalčininkų kultūros centru, Šalčininkų socialinių paslaugų centru, Šalčininkų viešąja biblioteka ir kt.

9. NEIGIAMAI VEIKSNIAI BIURO VEIKLOJE

1. Norint užtikrinti visuomenės sveikatos priežiūrą visose ugdymo įstaigose, visuomenės sveikatos priežiūros specialistams tenka aptarnauti po 3-7 ugdymo įstaigas, neskaičiuojant ugdymo įstaigų skyrių, esančių kaimuose. Kuro išlaidų kompensavimui visuomenės sveikatos priežiūros specialistams lėšos nėra numatytos. Dėl šių priežasčių sudėtinga pritraukti kvalifikacinius reikalavimus atitinkančius specialistus.

2. Perteklinis veiklos planavimo ir veiklos ataskaitų skaičius.

3. Švietimo sistemoje nėra įteisinta sveikatos pamoka, todėl visuomenės sveikatos specialistai turi nuolat atskirai tartis su pedagogais dėl galimybės prarasti pamoką.